

601

Na temelju članka 112. stavak 1. Zakona o radu ("Službene novine Federacije BiH", broj 43/99, 32/00 i 29/03), Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, na strani poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine i Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine, na strani zaposlenika Federacije Bosne i Hercegovine, zaključuju

OPĆI KOLEKTIVNI UGOVOR

ZA TERITORIJU FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

I - OPĆJE ODREDBE

Predmet Ugovora

Članak 1.

Ovim kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obveze poslodavaca i zaposlenika iz radnog odnosa ili u svezi sa radnim odnosom, plaće i naknade plaća, posebno najniža plaća, djelovanje i uvjeti rada sindikata, pravila o postupku kolektivnog pregovaranja i zaključivanja kolektivnih ugovora, sustav i način postupanja tijela ovlaštenih za mirno rješavanje kolektivnih radnih sporova, te tražak.

Teritorija i subjekti na koje se primjenjuje kolektivni ugovor

Članak 2.

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se i primjenjuje na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine.

Kolektivni ugovor je obvezujući i važi za sva gospodarska društva bez obzira na vlasničku strukturu kapitala u njima, organe uprave i službe za upravu, policiju, javne ustanove i druge pravne subjekte.

Samostalni sindikati za područja djelatnosti iz stavka 2. ovog članka zaključuju kolektivne ugovore sukladno ovom kolektivnom ugovoru i njihovim radnim i proizvodnim specifičnostima.

II - PRAVA I OBVEZE UGOVORNIH STRANAKA

Članak 3.

Ovim kolektivnim ugovorom, kolektivnim ugovorima na razini kantona, kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, ne mogu se utvrditi manja prava od prava utvrđenih u Zakonu o radu ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/99, 32/00 i 29/03) i drugim zakonima kojima se reguliraju prava po osnovu rada.

Kolektivnim ugovorima na razini područja djelatnosti, pravilnicima o radu i ugovorima o radu, ne mogu se utvrditi manja prava za zaposlenike od prava utvrđenih ovim kolektivnim ugovorom.

Ako je neko pravo iz radnog odnosa različito uređeno ovim kolektivnim ugovorom, kolektivnim ugovorom na razini kantona, kolektivnim ugovorom za područje djelatnosti, pravilnikom o radu, ugovorom o radu ili zakonom, primjenjuje se za zaposlenika najpovoljnije pravo, osim u slučaju članka 8. stavak 3. ovog kolektivnog ugovora.

Obveze poslodavaca i zaposlenika

^lanak 4.

Poslodavci su du`ni pridr`avati se odredbi ovog kolektivnog ugovora i kolektivnih ugovora kantona, podru`ja djelatnosti i u skladu s njima donijeti pravilnik o radu i zaklju~iti ugovor o radu sa zaposlenicima.

Poslodavac mora omogu}iti zaposleniku prije stupanja na rad da se upozna sa propisima o radnim odnosima, organizacijom rada i za{titom na radu.

Poslodavac je du`an na prikladan na~in zaposlenicima u~initi dostupnim propise o za{titi na radu, kolektivne ugovore i pravilnik o radu.

^lanak 5.

Poslodavac je obvezan zaposleniku sa kojim je zaklju~io ugovor o radu osigurati i dati posao i za obavljani rad mu isplatiti pla}u.

Poslodavac ima pravo bli`e odrediti mjesto i na~in obavljanja rada zaposlenika, po{tuju}i pritom prava i dostojanstvo zaposlenika.

Poslodavac je du`an osigurati zaposleniku uvjete za siguran rad, sukladno posebnim zakonom i drugim propisima.

Zaposlenik je obvezan prema uputama poslodavca, datim sukladno naravi i vrstom rada, izvr{avati preuzeti posao.

III - PLA}E I NAKNADE PLA}A

Osnovna pravila za obra~un i isplatu pla}a

^lanak 6.

Poslodavac je du`an zaposlenicima isplatiti jednake pla}e za rad jednake vrijednosti, bez obzira na njihovu nacionalnu, vjersku, regionalnu, spolnu, politi~ku i sindikalnu pripadnost i opredjeljenje.

Poslodavac ne mo`e zaposleniku obra~unati i isplatiti pla}u u iznosu manjem od iznosa odre|enog kolektivnim ugovorom, pravilnikom o radu i ugovorom o radu, osim u slu~ajevima predvi|enim u ~lanku 8. stavak 3. ovog ugovora.

Kolektivnim ugovorom za podru`ja djelatnosti, pravilnikom o radu ili ugovorom o radu odre|uju se periodi isplate pla}e, koji ne mogu biti du`i od 30 dana.

Poslodavac je du`an zaposleniku uru~iti pismeni obra~un bruto i neto pla}e prilikom njene isplate.

Poslodavac koji na dan dospelosti ne isplati pla}u ili je ne isplati u cijelosti, du`an je do kraja mjeseca u kojem je dospjela isplata pla}e zaposleniku uru~iti obra~un iznosa pla}e koji je bio du`an isplatiti.

Obra~un iz stavka 6. ovog ~lanka ima snagu izvr{ne isprave.

Pojedina~ne isplate pla}e nisu javne.

Osnovna pla}a

^lanak 7.

Osnovna pla}a je najni`i iznos koji poslodavac mora isplatiti zaposleniku za puno radno vrijeme, za posao odgovaraju}e grupe slo`enosti, normalne uvjete i rezultate rada.

Osnovna pla}a je proizvod najni`e neto pla}e i odgovaraju}eg koeficijenta slo`enosti poslova koje zaposlenik obavlja.

Najni`a pla}a

^lanak 8.

Najniša bruto plaća se utvrđuje kolektivnim ugovorima za područje djelatnosti, s tim da bruto satnica sa doprinosima iz plaće, doprinosima na plaću i porezom na plaću ne može biti manja od 2,96 KM.

Najniša neto satnica ne može biti manja od 1,75 KM.

Izuzetno, kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, za pojedine subjekte u područjima djelatnosti, mogu se utvrditi uvjeti, visina, način i periodi utvrđivanja bruto, odnosno neto satnice, koja ne može biti niša od 1,25 KM neto.

Najniša neto plaća je osnovica za obračun osnovne plaće zaposlenika.

Članak 9.

Najniša bruto satnica usklađuje se sa povećanjem troškova života, rasta cijena na malo i ukupnog gospodarskog napretka, najmanje jednom godišnje Odlukom Vlade Federacije BiH na temelju usuglašenih stavova socijalnih partnera u Gospodarsko- socijalnom vijeću za teritoriju Federacije BiH.

Ukoliko se troškovi života u posljednja tri mjeseca povećaju najmanje 5%, vrši se obvezno usklađivanje najniše bruto satnice.

Utvrđivanje koeficijenta za obračun osnovne plaće

Članak 10.

Vrednovanje poslova, odnosno utvrđivanje koeficijenta složenosti, kao i normi gdje je to potrebno, utvrđuje se kolektivnim ugovorima za područja djelatnosti, sukladno njihovim radnim i proizvodnim specifičnostima.

Zaposlenici moraju unaprijed biti upoznati sa grupama složenosti poslova i radnim normama za koje zaključuju ugovor o radu.

Pravo na povećanu osnovnu plaću

Članak 11.

Zaposlenik ima pravo na povećanu osnovnu plaću za otežane uvjete rada (buka, vlaga, prašina, mračne prostorije, rad pri obojenoj svjetlosti, teški fizički napori i sl.), kao i za rad gdje je zakonom propisana primjena sredstava zaštitne na radu.

Povećanje plaće iz stavka 1. ovog članka utvrdit će se kolektivnim ugovorima grana i djelatnosti uvažavajući specifičnosti svakog područja djelatnosti.

Pravo na povećanu plaću

Članak 12.

Zaposlenik ima pravo na povećanu plaću za:

- prekovremeni rad najmanje 30% od bruto satnice;
- noćni rad najmanje 30% od bruto satnice;
- rad na dan tjednog odmora najmanje 20% od bruto satnice;
- rad u dane blagdana koji su po zakonu neradni najmanje 50% od bruto satnice.

Dodaci se međusobno ne isključuju.

Pravo na povećanje plaće za godine radnog staža

Članak 13.

Osnovna plaća povećava se za svaku godinu radnog staža kod tog poslodavca za 0,6%, s tim da ukupno povećanje ne može biti veće od 20%.

Pod radnim sta`om u smislu stavka 1. ovog `lanka podrazumijeva se i radni sta` proveden kod poslodavca u slu~aju promjene poslodavca ili njegovog pravnog polo`aja (npr. zbog prodaje, naslje|ivanja, spajanja, pripajanja, promjene oblika dru{tva i dr.).

Pravo na naknadu pla}e

^lanak 14.

Pravo na naknadu pla}e zaposlenik sa promijenjenom radnom sposobno{}u ostvaruje sukladno zakonu.

Naknada u slu~aju smrti zaposlenika i ~lana u`e obitelji i te{ke invalidnosti zaposlenika

^lanak 15.

U slu~aju smrti zaposlenika uslijed nesre}e na poslu i te{kog profesionalnog oboljenja, njegovoj obitelji se ispla}uje nov~ana naknada u visini najmanje tri prosje~ne pla}e ostvarene u Federaciji Bosne i Hercegovine prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

U slu~aju smrti zaposlenika ili te{ke invalidnosti zaposlenika koji nisu posljedica nesre}e na poslu i u slu~aju smrti ~lana u`e obitelji zaposlenika, ispla}uje se naknada u visini najmanje dvije pla}e iz prethodnog stavka.

^lanom u`e obitelji iz stavka 2. ovog `lanka smatraju se: bra~ni drug, djeca i roditelji, kao i unu~ad bez roditelja koje zaposlenik izdr`ava `ive}i u zajedni~kom ku}anstvu.

Nagrajvanje i stimuliranje zaposlenika

^lanak 16.

Poslodavac mo`e nagraditi i stimulirati zaposlenike povodom vjerskih, nacionalnih i dr`avnih blagdana, kao i po osnovu ostvarenih u{teda, racionalizacija i inovacija u procesu rada.

Pravo na ishranu u toku radnog vremena (topli obrok)

^lanak 17.

Poslodavac je obvezan zaposleniku osigurati ishranu u toku radnog vremena (topli obrok).

Ukoliko poslodavac ne osigurava ishranu, zaposleniku se ispla}uje mjese~na naknada u iznosu od najmanje 20% prosje~ne neto pla}e ispla}ene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravo na prijevoz na posao i sa posla

^lanak 18.

Zaposlenik ima pravo na prijevoz ili naknadu tro{kova prijevoza na posao i sa posla u skladu sa pravilnikom o radu, odnosno ugovorom o radu.

Regres za godi{nji odmor

^lan 19.

Zaposlenik ima pravo na regres za kori{tenje godi{njeg odmora u visini najmanje 50% prosje~ne neto pla}e svih zaposlenih ostvarene kod poslodavca u mjesecu koji prethodi isplati regresa, pod uvjetom da privredni subjekt -poslodavac nije prethodnu poslovnu godinu zavr{io sa gubitkom.

Naknada za vrijeme bolesti zaposlenika

^lanak 20.

Zaposleniku pripada pravo na nov~anu naknadu za vrijeme privremene sprije~enosti za rad zbog bolesti, sukladno zakonu.

Pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu

^lanak 21.

Zaposlenik ima pravo na otpremninu prilikom odlaska u mirovinu najmanje u visini tri prosje~ne pla}e ostvarene u Federaciji BiH, prema posljednjim objavljenim podacima Federalnog zavoda za statistiku.

Pravo na otpremninu u slu~aju otkaza

^lanak 22.

U slu~aju otkaza, zaposlenik ima pravo na otpremninu u slu~ajevima i pod uvjetima utvrjenim u ~lanku 100. Zakona o radu.

Pravo na dnevnice

^lanak 23.

Zaposleniku pripada pravo na pla}ene tro{kove prilikom slu`benog putovanja (dnevnica).

Visina dnevnice i na~in pla}anja ostalih putnih tro{kova utvrdit }e se kolektivnim ugovorima podru~ja djelatnosti, a na osnovu propisa koje donese Vlada Federacije Bosne i Hercegovine.

Naknada tro{kova zbog odvojenog `ivota od obitelji

^lanak 24.

Zaposlenik koji je privremeno upu}en na rad van mjesta prebivali{ta njegove obitelji, ima pravo na mjese~nu naknadu tro{kova zbog odvojenog `ivota od obitelji.

Visina tro{kova iz stavka 1. ovog ~lanka utvrdit }e se kolektivnim ugovorima kantona, podru~ja djelatnosti i ugovorom o radu.

Naknada za rad na terenu (terenski dodatak)

^lanak 25.

Zaposlenik koji je zbog prirode poslova koje obavlja upu}en na rad na terenu van mjesta zaposlenja u trajanju du`em od 30 dana neprekidno ima pravo na terenski dodatak.

Visina terenskog dodatka utvrdit }e se kolektivnim ugovorima podru~ja djelatnosti.

Me|usobno isklju~ivanje odre|enih prava

^lanak 26.

Dnevica, naknada za odvojeni `ivot od obitelji i terenski dodatak me|usobno se isklju~uju.

IV - DJELOVANJE I UVJETI RADA SINDIKATA

^lanak 27.

Mi{ljenja, prijedlozi, `albe i svi nastali nesporazumi o pravima iz rada i na temelju rada rje{avat }e se direktnim pregovorima izme|u poslodavca i sindikata.

Sindikalnim predstavnicima koji nisu zaposleni kod poslodavca, ali ~iji sindikat ima ~lanove kod poslodavca, dozvoljen je pristup kod poslodavca kada je to potrebno za obavljanje sindikalne aktivnosti.

^lanak 28.

Poslodavac je du`an da pravilnikom o radu predvidi i osigura uvjete za rad i djelovanje sindikata sukladno op}im i kolektivnim ugovorima podru~je djelatnosti.

Poslodavac je du`an obra~unavati i iz pla}e zaposlenika odbijati sindikalnu ~lanarinu, uz pismenu suglasnost zaposlenika, te je redovno upla}ivati na ra~un sindikata, a na zahtjev i sukladno uputama sindikata.

Za{tita sindikalnog povjerenika

^lanak 29.

Poslodavac, samo uz prethodnu suglasnost federalnog ministarstva nadle`nog za rad, mo`e otkazati ugovor o radu sindikalnom povjereniku za vrijeme obavljanja njegove du`nosti i {est mjeseci nakon obavljanja te du`nosti.

V - POSTUPAK KOLEKTIVNOG PREGOVARANJA I ZAKLJU^IVANJA KOLEKTIVNIH UGOVORA

Pokretanje postupka kolektivnog pregovaranja

^lanak 30.

Postupak kolektivnog pregovaranja i zaklju~ivanja kolektivnih ugovora mo`e pokrenuti svaka ugovorna strana utvrjena u Zakonu o radu.

Postupak iz stavka 1. ovog ~lanka pokre}e se pismenim putem.

Obveza pregovaranja u dobroj vjeri

^lanak 31.

Stranke kolektivnog ugovora du`ne su u dobroj vjeri pregovarati o zaklju~ivanju kolektivnog ugovora u svezi sa pitanjima koja prema Zakonu o radu mogu biti predmet kolektivnog ugovora.

Utvrjivanje prijedloga kolektivnog ugovora

^lanak 32.

Stranka koja je pokrenula postupak za kolektivno pregovaranje i zaklju~ivanje kolektivnih ugovora utvrjuje prijedlog kolektivnog ugovora i dostavlja ga drugoj ugovornoj stranci.

Protokol o vojenju pregovora

^lanak 33.

Postupak i rokovi za kolektivno pregovaranje i zaklju~ivanje kolektivnih ugovora urelju se pisanim protokolom o vojenju pregovora koji utvrjuju potpisnice kolektivnog ugovora.

Izmjene i dopune kolektivnog ugovora

^lanak 34.

Inicijativu za izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora mo`e dati svaka stranka.

Inicijativa se podnosi u pismenoj formi, a stranka kojoj je upu}ena du`na je na inicijativu odgovoriti u roku od 15 dana od prijema inicijative.

Izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora vr}e se na na~in i po postupku predvijenom za njegovo dono{enje.

VI - MIRNO RJE[AVANJE KOLEKTIVNIH RADNIH SPOROVA

^lanak 35.

Postupak mirenja u kolektivnim radnim sporovima provodi se sukladno Zakonu o radu.

^lanak 36.

Stranke u sporu mogu se dogovoriti da rje{avanje sporova povjere arbitra`i.

Svaka stranka imenuje isti broj arbitara i njihovih zamjenika.

Predsjednika i zamjenika arbitra`nog vije}a stranke imenuju sporazumno.

^lanak 37.

Postupak rada arbitra`nog vije}a regulisat }e se sporazumom stranaka u sporu.

VII - [TRAJK

^lanak 38.

Ukoliko sindikat ocijeni da se ne ostvaruju prava zaposlenika utvrjena zakonom i kolektivnim ugovorom, stupit }e u pregovore sa poslodavcem i zahtijevati da poduzmu odgovaraju}e mjere.

Sindikat ima pravo organizirati {trajk sukladno zakonu i pravilima sindikata o {trajku ukoliko sporna pitanja ne budu rije}ena putem pregovora.

Poslovi koji se ne mogu prekidati za vrijeme trajanja {trajka, regulirat }e se kolektivnim ugovorima za podru~je djelatnosti.

VIII - PRIJELAZNE I ZAVR[NE ODREDBE

^lanak 39.

Samostalni sindikati podru~ja djelatnosti udru`eni u Savez samostalnih sindikata Bosne i Hercegovine zaklju~ivat }e kolektivne ugovore za podru~je djelatnosti u kojoj djeluju sa odgovaraju}im resornim ministarstvima Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i odgovaraju}im udru`enjima poslodavaca podru~ja djelatnosti udru`enih u Udru`enje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine.

Uskla|ivanje postoje}ih kolektivnih ugovora podru~ja djelatnosti izvr{it }e se u roku od {est mjeseci od dana stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora.

^lanak 40.

Za primjenu, provo|enje i tuma~enje odredaba ovog kolektivnog ugovora njegovi potpisnici imenuju zajedni~ku komisiju od {est ~lanova od kojih svaki potpisnik imenuje po dva ~lana.

^lanak 41.

Ovaj kolektivni ugovor zaklju~uje se na neodre|eno vrijeme.

Nadzor nad primjenom ovog kolektivnog ugovora

^lanak 42.

Nadzor nad primjenom ovog kolektivnog ugovora obavlja federalni, odnosno kantonalni inspektor rada.

Zaposlenik, sindikat, vije}e zaposlenika i poslodavac mogu zahtijevati od inspektora rada provo|enje inspekcijskog nadzora.

^lanak 43.

Ovaj kolektivni ugovor, nakon zaklju~ivanja, objavljuje se u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

^lanak 44.

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu narednog dana od dana objave u "Slu`benim novinama Federacije BiH".

Stupanjem na snagu ovog kolektivnog ugovora prestaje da va`i Op}i kolektivni ugovor za teritoriju Federacije BiH ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 19/00) i Privremeni ugovor o pristupanju udru`enja poslodavaca u FBiH op}em kolektivnom ugovoru za teritoriju Federacije BiH ("Slu`bene novine Federacije BiH", broj 23/02).

Broj 03-34-691/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Na strani poslodavaca
Premijer Vlade Federacije BiH
dr. **Ahmet Had`ipa{i}**, v. r.

Broj 01-I-902/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Na strani zaposlenika
Predsjednik Saveza samostalnih sindikata BiH
Edhem Biber, v. r.

Broj I-97/05
27. kolovoza 2005. godine
Sarajevo

Predsjednik
Udru`enja poslodavaca Federacije BiH
Tomislav Grizelj, v. r.
